

ชื่อผู้แต่ง นายชรินทร์ ขวัญทอง
ชื่อเรื่อง กระบวนการสังคมสงเคราะห์กับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กด้อยโอกาสใน
จังหวัดปัตตานี
ปี พ.ศ. 2545

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบทบาท รูปแบบและกระบวนการจัดสวัสดิการ สังคมสำหรับเด็กด้อยโอกาสในจังหวัดปัตตานี โดยหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดปัตตานี เน้นการศึกษากระบวนการสังคมสงเคราะห์ ในรูปของการสังคมสงเคราะห์ เฉพาะราย ซึ่งดำเนินการโดยสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดปัตตานี และสถานสงเคราะห์เด็กจังหวัดปัตตานี ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยอาศัยข้อมูลทั้งเชิงปฐมภูมิ และเชิงทุติยภูมิ ข้อมูลส่วนแรกเป็นงานวิจัยภาคสนาม โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์แบบเจาะจง ข้อมูลส่วนหลังเป็นเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ส่วนกลุ่มตัวอย่างมีสองลักษณะ ๑ แรก ได้แก่ เด็กที่รับการอุปการะในสถานสงเคราะห์เด็กจังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นเด็ก อายุ 6 – 18 ปี ซึ่งมีฐานะยากจน เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กกำพร้า เด็กปฐมนุ้ย รวมถึงเด็กที่ประพฤติดนไม่เหมาะสมแก่วัย ลักษณะที่สองของกลุ่มตัวอย่าง เป็นบุคลากรของทั้งสองหน่วยงาน

ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการสังคมสงเคราะห์กับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็ก ด้อยโอกาสในจังหวัดปัตตานีมีหน่วยงานของรัฐรับผิดชอบสองหน่วยงาน คือสำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัดปัตตานี และสถานสงเคราะห์เด็กจังหวัดปัตตานี เป็นบริการที่มุ่งพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม กระบวนการที่ดำเนินงานโดยหน่วยงานของรัฐหน่วยแรก คือ 1) การสงเคราะห์เด็กในครอบครัว 2) การจัดหาครอบครัวทดแทน 3) การรับเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์ 4) การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก 5) การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 6) การประสานงานกับหน่วยงานอื่น 7) การบริการเสริมและพัฒนาเด็กที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่มีรายได้น้อยหรือประสบปัญหาอื่น ๆ ส่วนกระบวนการที่ดำเนินการโดยหน่วยงานหลัง ประกอบด้วย 1) การบริการเลี้ยงดู 2) บริการด้านการรักษาพยาบาล 3) บริการด้านการศึกษาสายสามัญ 4) การฝึกอาชีพ 5) บริการด้านสังคมสงเคราะห์ 6) บริการด้านการฝึกกีฬาและนันทนาการ 7) บริการด้านการฝึกวินัยและอบรมศีลธรรม จริยธรรม และ 8) บริการด้านการติดตามผลการให้การสงเคราะห์ นอกจากนี้กระบวนการดังกล่าวยังมีกฎหมายและแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับเด็กด้อยโอกาส เพื่อดำเนินงานของกรมประชาสงเคราะห์ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก รวมทั้งกฎหมายโคเปนเฮเกน เป็นต้น ผลของการดำเนินงานทั้งสองหน่วยงานของรัฐดังกล่าว ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือ มีเด็กที่พ้นการอุปการะของหน่วยงาน สามารถพึ่งตนเองได้ จำนวน 12 คน บางคนสามารถเรียนจบระดับปริญญาตรี บางคนกำลังเรียนระดับปริญญาโท ประกอบอาชีพเย็บพลเมืองโดยทั่วไป ในขณะเดียวกัน พบว่า ยังมีเด็กที่กำลังรับอุปการะในปัจจุบันอีกที่กำลังเรียนในระดับต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งกำลังเรียนในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา นอกจากนั้นยังพบว่า

บุคลากร ที่รับผิดชอบงานด้านนี้ ของทั้งสองหน่วยงานยังไม่เพียงพอับภาระงานที่เพิ่มขึ้น และ
งบประมาณ ก็ไม่สอดคล้องกับความรับผิดชอบที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง.